

DANS EN GELD

Het veld van de overheidsfondsen is zeer gedifferentieerd. Er zijn landelijk twee grote fondsen. De meeste gemeenten hebben mogelijkheden variërend van uitvoeringssubsidies voor amateurgroepen tot ondersteuning van grotere projecten en meerjarige regelingen. De provincies zoeken waar mogelijk naar een weg daartussenin. Samenwerking en ondernemerschap zijn de sleutelwoorden.

De juiste balans - overheidsfondsen in beweging

TEKST **Jolanda Keurentjes**

Meer dan vierhonderd belangstellenden waren begin november aanwezig bij de presentatie van Meerjarige Activiteitensubsidies 2017-2020, een van de regelingen van Fonds Podiumkunsten. Het Fonds moest bij de bezuinigingsronde vier jaar geleden een derde van het budget inleveren en dat ging voor een deel ten koste van de meerjarige subsidies. Ron Visser, secretaris dans en muziektheater, licht toe. 'Het Fonds wil bijdragen aan een zo goed en zo divers mogelijk aanbod in heel Nederland. De insteek bleef om dynamiek in de sector te houden en daarom is er toen relatief het minst bezuinigd op productiesubsidies.'

ONDERNEMERS

Een prominente factor in de meerjarige regeling van 2013 was ondernemerschap. Aan gezelschappen en makers werd gevraagd om in hun beroepspraktijk ondernemerschap serieus te nemen. Dit speelt ook in andere subsidieregelingen van het Fonds een rol, zoals de Nieuwe Makersregeling (zie Dans Magazine 2015/4, Nieuwe Makers). Visser heeft concrete tips op het gebied van ondernemerschap: 'De samenleving is veranderd. Het aanbod aan vrijetijdsbesteding is groter, publieksgroepen zitten anders in elkaar. We stimuleren de makers vanaf het creatieproces hier rekening mee te houden. Word minder afhankelijk van subsidie en meer je eigen baas over je product. Spreid de risico's over publieke en private fondsen. Ga in gesprek met speelplekken. Doe aan

innovatieve marketing. Het gaat om een gezonde balans: wat wil je maken en voor wie doe je dat. Dat vraagt soms een andere manier van werken. Doe je huiswerk, zodat je met concrete ideeën de studio in kunt gaan.'

Visser is trots op de kleurrijke en kwalitatief hoogstaande Nederlandse danssector, die zich ondanks de bezuinigingen veerkrachtig en initiatiefrijk heeft getoond. Hij ziet meer samenwerkingen, niet alleen tussen gezelschappen onderling, maar ook met andere disciplines zoals muziek en theater.

PARTNERS

Het tweede grote landelijke fonds is het Fonds voor Cultuurparticipatie, dat participatie stimuleert, amateurkunstprojecten ondersteunt en programma's ontwikkelt (zie Dans Magazine 2015/5, Krisztina de Châtel). Gemeenten hebben subsidieregelingen voor uitvoeringen van amateurs, maar ook voor incidentele projecten van professionals of samenwerkingsverbanden. Bij grotere gemeenten kan op drie tot vier momenten per jaar worden aangevraagd; bij kleinere soms eenmaal. Naast websites zijn beleidsmedewerkers vaak zeer benaderbaar voor advies.

Het Amsterdams Fonds voor de Kunst hanteert geen specifieke deadline voor zijn eenmalige subsidies, waarvoor een doorlooptijd van dertien weken geldt. Via het bespreken van een aanvraag op het spreekuur is zelfs al op nog kortere termijn een bedrag aan te vragen. Daarnaast verstrekt het AFK vanaf 2017 ook meerjarige subsidies die vallen binnen het Kunstenplan.

Het AFK heeft sinds de bezuinigingen een aantal maatregelen

Ondernemende makers

De 'core business' van **Andreas Denk** van Plan D is danstheater maken. Hij maakt voorstellingen voor volwassenen en speelt meerdere seizoenen verschillende edities van de succesvolle *Buurman*-serie voor de jeugd. 'Ondernemerschap heb ik altijd in mijn achterhoofd. Ik zorg er voor goed te onderhandelen, een goede prijs af te spreken en een goede deal met de betrokkenen te maken. Daarom investeer ik in relaties op lange termijn; ik heb bijvoorbeeld een filmmaker die al mijn video's maakt.'

Hij verkoopt zijn voorstellingen niet alleen aan theaters maar ook aan particulieren en bedrijven. Hij paste een *Buurman*-voorstelling rond een Keiver aan voor de ANWB, door er *Wegenwacht* Wouter in te schrijven. Hij stelt zich flexibel op, 'maar zonder de artistieke kwaliteit terug te schroeven. Ik vervorm en recycle mijn voorstellingen. Maar ik bewaak de 'theaterervaring', want dat is mijn hoofdtaal. De magie van theater gaat verloren in gymzalen en hallen; dat doe ik niet meer. Ik probeer de scholen naar het theater te brengen. Ze weten vaak niet wat er allemaal mogelijk is. Ik kan van alles voor ze regelen, zoals de busreis, of korting geven.'

Verder ontwikkelde hij randactiviteiten die bij de voorstelling geboekt kunnen worden en hij heeft altijd meerdere opties. 'Je kunt ook maatwerk leveren in plaats van 'nee' te verkopen. Zo was er een theater dat niet genoeg faciliteiten en mankracht had; toen heb ik de voorstelling in de winter laten spelen waardoor er minder licht nodig was.' Ook maakt hij voorstellingen die aansluiten bij maatschappelijke thema's. 'Ik heb met Oostblok in Amsterdam een solo ontwikkeld die diende om onder leiding van gekwalificeerde mensen in discussie te kunnen gaan met wijkbewoners over

reclassering.'

Denk is de fondsen dankbaar voor hun steun. 'Je kunt er altijd terecht, ze denken mee.'

Ook **Gianni Grot** heeft ervaren hoe belangrijk begeleiding was. 'Ondersteuning van de medewerkers van AFK heeft mij geholpen mijn netwerk te vergroten en de juiste coaches te vinden. Ook weet ik nu beter wat ze willen weten bij de zakelijke onderdelen in een aanvraag. Ze helpen kunstenaars van een nieuwe generatie.' Grot maakte een traject door van avant-garde hiphopper tot theatermaker/regisseur. Hij kreeg een ontwikkelbudget van het AFK voor zijn korte film *Farm of Memories*, die dit jaar bij Cinedans de Dioraphte Aanmoedigingsprijs ontving. Met het geld kon hij medewerkers, materiaal en repetitieruimte betalen.

De subsidie maakte een zakelijk en inhoudelijk leertraject mogelijk. 'Ik wilde praktijkervaring opdoen met scenario schrijven, een team samenstellen, locaties zoeken en regisseren. Daarbij heb ik verschillende competenties ontwikkeld, zoals reflecteren, helder mijn ideeën communiceren en het aansturen van een groot team. Ik kan nu draaidagen voorbereiden en een storyboard maken. Ook communiceer ik veel makkelijker met een cameraman, want ik weet wat er mogelijk is met apparatuur.' Dit project was een springplank om te werken als regisseur. 'Ik ben theatermaker en regisseur, zowel op het toneel als achter de camera. Emotie uit iemand halen komt bij theater en film overeen.' Grot heeft plannen voor nieuwe dansfilms. 'Ik wil meer storytelling gaan implementeren. Het voornaamste dat ik geleerd heb, is dat het altijd moet beginnen bij iets persoonlijks. Dat is het zaadje; van daaruit komt het verhaal.'

genomen om haar bereik te vergroten en is daarmee een goed voorbeeld van een ondernemend fonds. Op initiatief van het AFK werd in 2010 het platform voor crowdfunding *Voordekunst* opgericht. Er kwam een Cultuurlening voor kunstenaars met een plan voor een investering in het eigen bedrijf. Kunstenaars kunnen een Ontwikkelbudget aanvragen. En cultuurverkenners speuren in de wijken naar talenten en tendensen. Ook in Amsterdam wordt samenwerking gestimuleerd. Stafmedewerker Saskia de Leeuw vertelt: 'We hebben met Bureau Broedplaatsen en instellingen in de stad een talentontwikkelingsprogramma opgesteld om toptalent meer mogelijkheden te bieden. De talenten die binnen deze *3PackageDeal* worden geselecteerd krijgen een ontwikkelbudget, woonruimte en werkplek voor een jaar, en ondersteuning van de betrokken instellingen met toegang tot hun netwerk. We bekijken nu of we hen ook na dat ene jaar nog ondersteuning kunnen bieden.'

GRASSROOTS

De nieuwste aanwinst is de Stimuleringsregeling Eigentijdse Dans, waarmee dansers en makers in elke dansstijl voor een klein bedrag kunnen worden ondersteund bij studiohuur. Er geldt alleen een beroepsmatige toetsing. Deze regeling is ondergebracht bij Cultuur+Ondernemen.

De verschillen in mogelijkheden en maatwerk is kenmerkend voor het AFK: 'We zijn er voor de grassroots, van rijp tot groen, ook voor mensen die buiten het Kunstenplan zijn gevallen. Het is mooi om te zien hoe groot en klein elkaar opzoeken,' aldus de Leeuw.

Ook in de provincie Brabant zijn originele, stimulerende initiatieven te vinden. Het Brabants Kenniscentrum voor Kunst en Cultuur biedt verschillende trajecten, sommige met gelden die beschikbaar zijn gesteld door de Provinciale Staten. Zo zijn er 'kennisvouchers', die makers en culturele instellingen kunnen inzetten in ruil voor kennis voor het maken van een businessplan of een marketingstrategie. Het ondernemerschap moet al tot uiting komen in de eigen bijdrage. Daarnaast kunnen professionele makers, gemeenten, rechtspersonen of samenwerkingsverbanden een aanvraag doen voor impuls gelden. Ter inspiratie zijn de aanvragen en beoordelingen terug te lezen op de website. ■

Meer informatie:

www.fondspodiumkunsten.nl

www.amsterdamsfondsvoordekunst.nl

www.3packagedeal.nl

www.cultuur-ondernemen.nl

www.cultuurparticipatie.nl

www.bkkc.nl

Andreas Denk: www.plan-d.nl

Gianni Grot: www.giannigrotcompany.com